

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

114. De honorificis exequijs S. Swiberto celebratis. Miracula ibidem. De
Verona.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

est altero die exequias celebratas & 3. die id est Domini-
câ S. Corpus inhumatum à S. Willibrordo.

Verba illa textus Marcelliniani, *Hora Duodecima qua bo-
ra Saluator mundi morte sua &c.* Si propriè significant, scili-
cet Salvatorem nostrum hora Duodecimâ animam expi-
rasse, falsus est Marcellinus contra scripturam tradentem
animam posuisse hora 9. id est 3. nostrâ pomeridianâ. Pos-
sunt vero benigne accipi ut intelligamus hora duodeci-
ma (nostrâ) Christum in Cruce fixum mortem inchoasse,
nobis aditum coelorum promeruisse : nam circa eam ho-
ram, quæ erat 6. more Hæbreorum, in crucem actus mo-
ti inceptit & redemptionem nostram consummare.

Quod suprâ ait, S. Swibertum à Pipino moriente an-
no 714. redeuntem in Werda triennium vixisse, non ad-
mitto; & loco, triennium, substituo trimestre; tantundem
enim solùm Swibertus anno 715. Kalendis Martij obiit
superuixit Pipino defuncto anno 714. in Decembri.

DISSERTATIO CXIV.

De honorificis exequijs S. Swiberto cele-
bratis. Miracula ibidem. De
Verona.

Tandem sanctissimum corpus gementibus cunctis fratri-
bus, denote per Willeicum Theodoricum, Gerardum
aliosque Principales suos discipulos portatum fuit, po-
situmque in medio Ecclesia in honorato feretro ut exe-
quia ipsius sabbato celebrarentur. Confluebant autem
multi homines ex diuersis pagis & villis, flentes & dolentes &
precipue pauperes frustrati de cetero largis elemosynis, quas ab ip-
sopie pro amore Christi receperant. Inter quos aduētus fuit qui-
dam

dam vir dæmoniacus grauius obsessus : qui postquam tetigisset feretrum, super quod sanctum corpus iacuerat, cunctis cernentibus statim à dæmone liberatus fuit, laudabatq; Dominum & dilectum famulum eius S. Swiberium. Reliquus vero populus vocem elenans, clamore magno benedicebat. Dominum, qui tam magna fecit ad declarandum merita famuli sui dilecti Swiberti Prasulis sancti. Anima vero eius in hora exitus sui apparuit cum magna luce & gaudio S. Willibrordo Episcopo Traiectensi, dilecto consocio suo tunc redeunti de Epternaco Veronam, petens & admonens ut suis exequiis in Verda cum suis interesset, & eum sepultura commendaret. Quod cum nobis, scilicet suis discipulis & ministris, dolens intimasset, statim celeri nauigio Werdam usque perrexit. Affuit & illustrus spiritalis filia sua felix Plectrudis cum aliquot Prælati Ecclesiarum, benedicens Deum in meritis sui sancti confessoris & Pontificis Swiberti. Cumque S. Willibrordus & felix Principissa cum fratribus Sabbatho vigilias defunctorum (ut moris est) decantarent, ecce adducunt quendam adolescentem, cæcum ex tonitruo & fulgore concursationis effectum, ut multis illic presentibus constabat. Qui interrum pens immodeste canicum maroris vigiliarum clamando, obnix & deuote pro sui illuminatione Sanctum invocando, cum tetigisset feretrum, statim omnibus videntibus & stupentibus visum recepit. præterea furiosus quidam similiter adductus, cum deuotè oscularetur tegmen feretri, protinus sanatus fuit. Mox clamor omnium attollitur in laudem Dei, vigilia dimittuntur & omnes glorificabant Deum qui tanta mirabilia meritis sui sanctissimi sui Confessoris & Episcopi dignatus est operari. Igitur Dominica die expletis deuote & solenniter exequiis in eodem Monasterio Werdensi, in quo degens Christo feruenter & feliciter seruierat, honore condigno cum hymnis & laudibus deuote & reuerenter sepeliebatur per S. Willibrordum Archiepiscopum Traiectensem, & S. Willicum presbyterum, & gloriosam Plectrudem Austrasiorum Principissam, cæterosque Fratres & discipulos suos. Idem cap. 28.

Quæ

Quæ hîc de honorificis exequijs & sepultura S. Swiberti edisserit Marcellinus, arguere neutiquam valemus. Solent SS. Sepulturæ esse gloriosæ.

Vna hoc loco occurrit quæstio. Quenam, scilicet, sit illa Verona ad quam tendebat Willibrordus dum appareret anima S. Swiberti prout supra in textu. Pro cuius declaratione, nota triplicem reperiri Veronam. Prima est Italica sub imperio (quantum reor) Venetorum, Episcopali honore decorata, Ciuitas opulenta & bella.

Secunda est Verona Frisica inter minores Frisios emporium quondam opulentum ad fluenta Rheni; de quo fuse Hadrianus Iunius Batauię capite 17. quod est de Hollandiæ primarijs vrbibus &c. Describam ipsiusmet verbis quamquam possem meis: vt ipsi fides integra maneat, & ne in re casca aliquid de meo fingere videar. *Non procul (inquit) Alcmariâ paullum ultra mille passus distitam stetisse olim Veronam loquuntur cognomines inde campi, urbem opulentam, frequentem & populosam, unicum tunc inter Minores Frisios emporium; sed magnarum opum tenue admodum vestigium, vrbisq; bustum; tumuli vulgo ostenduntur, è ruinis (vt suspicari libet) editiores, qui nominis memoriam in hunc vsque diem tuentes quâ plagam Septentrionalem respicit, inter Koedicum & immenso spatio porrectum Langedicum, Veronenses campi, vt dixi, dicuntur, frumenti feracissimi, quos pagus Pancratio sacer attingit. Hanc primariam fuisse Frisjjs Minoribus, gentis caput, bellorum facem & furoris administram, credibile est, quod opportunissimus eius fuerit situs ad inuadendam Hollandiam; ac proinde ob violatam sapius fidem, ob rebellionemq; toties repetitam, à Ioanne Hannonio Comite excisam funditusq; subuersam, & induc'to aratro readificari vetitam memorant Annales. Qui Comes etiam nominis memoriam obliuione sempiterna delere voluisse creditur tam inexpiabili ad-*

Ee

uersus

uersus eam concepto odio, ut etiam Britannorum copias in florentis urbis excidium dicatur exciuisse, eamq̄ gentis furori obiecisse, postquam proditione Consulis Phobi ingressus in eam patuit, cuius extat hodie turris in arcium, quæ urbi vicina fuerunt, ruinis, Phobi nomine famosa; sub quâ proditorem, qui sceleris mercedem ocream pecunijs refertam pactus fuerat, humo obrutum infosumq̄ fama quasi permanus tradita refert. Euerse historiam, quam sacrificus complexus fuit, asseruari in Cœnobio Heiloano intelligo. De hac cur Annales tacuerint, vnum modo atque alterum verbum facientes, dum velut in transcursu & obiter eam nominasse satis habent, equidem nescio, nisi forte ignorantia veri factum id sit, aut hostilis odio urbis, cuius memoriam aboleri voluerint. Excidij vero ut testem annum adferunt hemistichium notum:

eCCE Cadit Mater Frislae.

ITa publicum testimonium loquitur spatium camiterij titulo insigne, ubi crux lignea posteris subinde reparata, memoria redintegrandæ tuendæque religioni prisca posita spectatur. Urbis memoriam ultimam tuetur sartam tectam campanula aenea peruectus in templo pagi, qui Valkenooge, ceu Falconis oculus, incerta mihi de causa nominatur, quæ Veronæ fusam se testatur, & altera eiusdem metalli quæ Londinum translata fuit. Indicauit mihi per epistolam inter alia multa Nicolaus Vorstius, vir non postrema eruditionis, Lugduniana scholæ moderator, se à grauis auctoritatis viro Iureconsulto Coloniensi accepisse, in historiâ quâ vnderum virginum millium profectio è Britannia insula pertexitur, narrari illas nauibus impostas & fada tempestate iactatas Veronam appulisse; id quod de hac nostrate Veronæ probabiliter dicitur, quod istud emparium vicinum fuerit alueo fluenti illius quod Caninefatum terga
claude-

claudebat è Rheno productum, præterlabens Crabbedāmum in mare decurrebat; ostenditq; etiamnum apud Veronenses campos alucus decliuore solo ubi ostium & aditus portus fuerit è mari appellentibus nauibus. Huiusce emporij potentiam & nimias opes ostendunt piscationis iura illi propria, tam in lacubus, quam in omnibus Rheno Mosaque, quæ post excisam urbem in fiscum Principis fuere conuersa, unde in hodiernam vsque lucem Verone nomine significatur portorium, quod in memoratis locis propiscandi iure penditur. Quin & ipsum territorium deletæ urbis peculiarem seruat Rationalem, ab antiquo Veronensem appellatum.

De eadem Verona Suffridus Petrus libro 1. de Frisiorum origine cap. 9. *Hac autem ciuitas Frongeist temporis successu in celeberrimum emporium excreuit. Eam Romani posteaquam Batauiam & Frisiam istam inuasissent, ob vicinitatem nominis, quam cum Italia ciuitate Verona habebat, etiam Veronam appellarunt. Quæ nominis similitudo eos decepit, qui historiam undecim milium virginum conscripserunt, qui cum audissent eas ex Britannia soluentes, vi tempestatum Veronam appulsas, & Veronam non aliam nosse, quam istam Italicam, absurdum rati quod referebatur, pro Verona Bonnam supposuerunt, hoc est, historiam veram inscitiâ sua suspectam reddiderunt. Ad hanc enim Frisia Veronam eas appulisse, nec absurdum, nec incredibile erat, cum ex Britannia in hunc portum facilis Traiectus esset.*

Fufius ex vtrisque Veronam descripsi, tum quod iuuet ad illustrandam nostram Frisiam, tum quod ad curam laboremque S. Willibrordi, (modo extiterit eo æuo) pertinuerit.

Quod ijdē arbitrentur S. Vrsulâ cum exercitu Virgineo eò appulsam Martyrij palmam obtinuisse, acriter refutatur à Colonienfibus, nominatim per Dominum Herman. Fleien S. Theologiæ doctorem, S. Cuniberti Decanum Sanctarumque Virginum Coloniae Canonicum in peculiari

tractatu edito anno 1603. ad vitas SS. Zachariæ Lippe-
loo.

Tertia Verona est Bonna, quæ nomine Veronæ subin-
de intelligitur, vt in historia S. Vrsulæ, SS. Cassij & Flo-
rentij, sita ad Rhenum ditionis & Diocœsis Colonienfis, v-
bi habitationem Episcopalem dudum fixerunt Archie-
piscopi Colonienfes; Quæritur nunc, quænam Verona
accipienda sit prædicto capite Marcellini.

Non defunt priuati quidam amici qui Veronam Frisi-
cam mallent, eo quod potius imaginandum sit Willibror-
dum ad suæ Diocœsis Ciuitatem venisse, quam aliò: maxi-
me quod etiam nauigio Veronæ exitus & introitus pate-
rent.

Existimo ego Marcellinum intelligere tertiam Vero-
nam, scilicet Bonnam, quod non difficulter probatur
Chorographiæ peritis ex itinere S. Willibrordi. Epternaco enim (quod est in circulo Treuirensi) discedenti per
Mosellam & Rheni regiones primò occurrebat Bonna,
non Verona Frisica, quæ longissime distabat, nec video
quo alio fluuio ex Epternaco immediate in Veronã Frisiæ
contendisset.

Secundò, Willibrordus intellecta morte Swiberti statim
celeri nauigio Werdam vsque perrexit: ast ex Verona Fri-
sica non potuit celeri nauigio eo tendere, cum ex ea ver-
sus Werdam opus sit contra fluuium niti tardeque pro-
gredi: ex Bonna autem potuit, cum ex ea versus Werdam
secundo rapaci flumine naues celerrimè veli ficerent.

Tertiò, ex Verona Willibrordus sequenti die id est sab-
batho tempestiue aderat vigilijs celebrandis in Werda,
quod non præstitisset ex Verona Frisica, tum ex data cau-
sa, tum quod longius abesset.

Quartò, adfuit sabbato etiam Plectrudis cum malijs Pre-
latis

latis : verosimile verò est Willibrordum ex Bonna Coloniã transeuntem , Plestrudem inuississe , salutasse ac simul celeriter in Werdam per Rheni defluxum adduxisse.

Quintò . S. Willibrordo ab Epternaco domum repenti , non occurrit breuior , commodior , facilior via , quam per Bonnam : ex Epternaco per Veronam Frisicã tendere multos circuitus & difficultates patitur.

Confirmor quod sciam multos Coloniensium doctissimos admodum stomachari in eos qui siue capite prædicto Marcellini , siue in historia Casij & Florentij , imaginantur Veronam Frisicam & tanquam situs locorum ignaros sugillare.

Addo denique mihi non videri Veronam Frisicam prædicante S. Willibrordo exstitisse. Cedo enim , cur authenticæ vitæ eius , Adalberti sociorumque nil de illa ? cur minus quam de Dorestadio , Viltaburgo , alijsque ? non præterisset industriam , culturam Frisicæ Apostolorum , famosa vrbs.

Secundò , apud historiologos veteres dum enumerantur vastationes in Frisia Australiaque per Nortmannos factæ non longe post defunctum Willibrordum , omne plane silentium de Verona Frisica , cum tamen commemorent Dorestadium , Neomagum , Witlam ad Mosam aliaque. Non euasisset rapaces auaras Barbarorum manus , si in rerû natura fuisset , nec hostem latuisset. Post Nortmanorum furores ex aliorum reliquijs & ruinis surrexisse & deinceps excreuisse mihi est credibilius. Non semel tale contigit in mundo mutationi perquam obnoxio.

Aduerte non verè S. Swibertum à Marcellino supra scribi primum Episcopum Werdensem , quemadmodum & à recentioribus scribitur. Werda nunquam fuit Episcopatus

patus aut Episcopalis sedes, nec vnquam ibi resedit Episcopus, nec ante aduentum S. Swiberti, nec post. Werda semper fuit & est parochia Diocesis Colonienfis subiecta Episcopo Colonienfi. Donata fuit S. Swiberto in habitaculum dumtaxat; non in sedem Episcopalem. Vnde error ille potuerit fluxisse, lege infra diff. 144.

De parentela S. Swiberti habet B. Furmerius S. Willib. & Swibertum originem trahere ex stirpe Hengisti Frisij Anglo-faxonum Ducis. Hengistus enim, iuxta ipsum, primus Cantia in Britannia Rex hæredem reliquit Oriechium: ex quo nati sunt Ebissa, Octa & Edelredus. Edelredus filiam reliquit Ostridam quæ nupta cuidam Dynastæ Anglo ex eo peperit Oroniam & Bertam filias. Ex Oronia nupta Villegiso viro nobili ac pio natus est Willebrordus. Berta ex sigeberto Comite de Nortigam peperit Suidbertum: itaque ex duabus sororibus hi viri nati cum essent, eandem quoque fortunam semper inter se concordés fortiti sunt. Hæc verò non parum differunt ab ijs quæ diximus de parentela S. Willebrordi diff. 1.

DISSERTATIO CXV.

De Sancto Villeico,

IN Sacratissimo Traiectensi Collegio sub S. Willibrordo claruit Villeicus sacerdos & prædicator egregius, qui salutaribus prædicationibus in Diocesi Traiectensi cum S. Swiberto intergentes præclaros fructus peperit. Postmodum cum Annum circiter 702. S. Swibertus relictæ Frisia à S. Willibrordo